

REPUBLIKA SLOVENIJA

DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 95 30, f: 01 478 98 45, e: ps-sds@dz-rs.si, www.dz-rs.si

Ljubljana, 18. oktober 2022

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide

Miha Kordiš, predsednik

ZADEVA: ZAHTEVA ZA SKLIC NUJNE SEJE ODBORA ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN INVALIDE

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke zahteva, da se na podlagi drugega odstavka 48. člena v povezavi z 32. členom Poslovnika Državnega zbora, skliče nujna seja Odbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, z obravnavo naslednje točke:

»Zloraba instituta socialnega podjetništva in problematika nadzora nad poslovanjem socialnih podjetij«

1. Obrazložitev:

Kandidat za predsednika republike in aktualni predsednik Odbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide Državnega Zbora Republike Slovenije (v nadaljevanju: Odbor), je leta 2017 ustanovil svoje socialno podjetje - zavod NDP TOZD. Zavod ima v lasti njivo, na kateri so prostovoljci samo v enem letu opravili 800 ur dela, za kar naj bi plačilo prejeli v pridelkih. Na plačilo naj bi, po besedah sestre enega od prostovoljcev, morali čakati tudi po več mesecev. V ustanovnem aktu zavoda je zapisano, da bo zavod v enem letu po ustanovitvi zaposlil najmanj enega delavca, v naslednjem letu pa še najmanj dva, kar se do danes ni zgodilo. Zavod ima v lasti spletno trgovino, kjer poleg lastnih pridelkov prodaja tudi produkte domačih in tujih poslovnih partnerjev.

V 2. členu (tč.9) zakon socialno podjetništvo opredeljuje kot trajno opravljanje podjetniške dejavnosti s proizvodnjo in prodajo proizvodov ali opravljanjem storitev na trgu, kjer ustvarjanje dobička ni glavni cilj podjetniške aktivnosti, temveč glavni cilj predstavlja doseganje socialnih oziroma družbenih učinkov. Dodatno je namen socialnega podjetništva pojasnjen na vladnem portalu Slovenska poslovna točka (SPOT): *»Glavni namen socialnega podjetništva je zaposliti dolgotrajno brezposelne osebe in jih spodbuditi tako, da v okviru socialnega podjetništva samostojno ustvarjajo*

prihodke in poskrbijo za lastno preživetje«. Zakon pri tem določa tudi, da spodbude in olajšave iz javnih sredstev socialnim podjetjem, ki izvajajo dejavnosti socialnega podjetništva, ne smejo predstavljati izkrivljanja konkurence. Poleg tega zakon v 3. členu določa, da so tovrstne združbe ustanovljene "z namenom trajnega opravljanja dejavnosti in so lahko ustanovljene z namenom zaposlovanja najbolj ranljivih skupin ljudi na trgu dela, kar je tudi javni interes." Razmerja med ustanovnim aktom in pogoji za pridobitev statusa socialnega podjetja so določena v 20. členu Zakona o socialnem podjetništvu (v nadaljevanju: zakon). Ta zakon določa, da socialnemu podjetju minister, pristojen za gospodarstvo, z odločbo odvzame status, če ne posluje v skladu z aktom o ustanovitvi.«

Iz vsebine ustanovitvenega akta zavoda v lasti predsednika Odbora izhaja nesporen namen ustanovitve z namenom zaposlovanja. Prav tako ustanovitelji, sicer glasen zagovornik delavskega lastništva podjetij in samoproklamirani »antikapitalist«, v ustanoviteljstvo ni spustil nobenega od številnih »delovnih prostovoljcev«. Zaskrbljujoče je, da zavod, od ustanovitve julija 2017 pa do danes, v nasprotju s svojim ustanovitvenim aktom ne zaposluje nikogar. Kljub temu je, prek ministrstva za kmetijstvo in okolje, med letoma 2019 in 2022 prejel za dobrih 8.168,94 EUR subvencij¹. Ta isti zavod NDP TOZD ima v lasti tudi svojo spletno trgovino, kjer, seveda za denar, prodaja ne le svoje pridelke, temveč tudi pridelke poslovnih partnerjev iz Slovenije in tujine (kavo iz Kolumbije, po ceni za 21,87 EUR za kilogram).

Na 2. nujni seji Odbora, 5. julija 2022, sklicani s strani vladne koalicije zaradi primerov Marinblu in Selea je predsednik teatralno opozarjal, da je »primerov nelegalnega izkoriščanja delavcev« zelo veliko, in da, prej kot izjema, v slovenski družbi nastopajo kot svoje lasten poslovni model. Opozarjal je, da je škoda, ki zaradi tega nastaja, trikratna: »delavci so izgoreli, podplačani, zlomljeni, uničeni psihično in fizično, socialna država ne prejme davkov in prispevkov, na slabšem pa je tudi preostalo gospodarstvo, ki ga socialni dumping spodnaša z neoljalno konkurenco«.

Ta (nepošteni) poslovni model je predsednik očitno prevzel tudi sam, saj delavci njegovega socialnega podjetja za svoje delo plačila ne dobijo, plačani pa naj bi bili v pridelkih in to kljub temu, da na spletni strani NDP TOZD deluje tržno zanimiva spletna trgovina. Na spletni strani NDP TOZD oglaševana »domača delovna mesta, pošteno plačilo in socialno varnost« pa je predsednik Odbora, aktualni poslanec Levice in kandidat za predsednika države, v zanosu »(ne)profitnega« socialnega podjetništva in sodelovanja z raznoraznimi poslovnimi partnerji (Lokalno zrnje, zdrobi in moke kmetije Punčar), očitno kar pozabil, saj v izkoriščanju človeka po človeku ne vidi nobenega problema.

V oddaji Volitve 2022, dne 14. oktobra je na vprašanje, zakaj v njegovem podjetju ni nihče zaposlen in zakaj nikogar ni spustil v upravljanje, če pa je toliko prostovoljcev, namreč pojasnil, da je »to, kar je zapisano v ustanovnem aktu le formalni pogoj zakonodaje, da smo lahko pridobili status socialnega podjetja«. Tudi za POP TV je predsednik trdil, da je »cela zadeva zakonita od začetka do konca«, ker da imajo s prostovoljci skupinsko njivo, kjer si kolektivno pridelujejo zelenjavo, ki jo porabljajo doma v svojih gospodinjstvih, presežke pa odprodajo po »prijateljskih in medsoseskkih zvezah«. Po njegovih besedah socialno podjetje, ki ga vodi »ni posel« pač pa »grajenje skupnosti na tej njivi«.

Ker bi predsednik Odbora svojo »kolektivno njivo« lahko obdeloval in skupnost na njej gradil tudi na dogovorni ravni, torej brez (formalne) ustanovitve socialnega podjetja je jasno, da slednjega ni ustanovil za namenom zaposlovanja njemu tako ljubih »zapostavljenih, ranljivih in revnih« skupin prebivalstva. S kakšnim namenom ga je

¹ Vir: ERAR

ustanovil, ali je njegovo poslovanje zakonito in kakšen je položaj delavcev v njem in ali s spletno prodajo svojih in tujih pridelkov izkrivlja konkurenco na trgu, pa je vprašanje, ki bi ga po mnenju predlagateljev, morale raziskati in razrešiti za to pristojne državne institucije in organi.

2. Odboru za delo, družino, socialne zadeve in invalide predlagamo, da po opravljeni razpravi sprejme naslednje sklepe:

1. Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide predlaga ministru, pristojnemu za gospodarstvo, da nemudoma preveri izpolnjevanje pogojev NDP TOZD iz 20. člena Zakona o socialnem podjetništvu in po potrebi ukrepa v skladu s pristojnostmi.
2. Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide predlaga Finančni upravi Republike Slovenije, Inšpektoratu za delo Republike Slovenije in Tržnemu inšpektoratu Republike Slovenije, da v skladu s svojimi pristojnostmi preverijo zakonitost ustanovitve in poslovanja socialnega podjetja, zavoda NDP TOZD in v primeru ugotovljenih nepravilnosti ustrezno ukrepajo.
3. Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide predlaga Uradu za varstvo konkurence, da v skladu s svojimi pristojnostmi preveri skladnost poslovanja socialnega podjetja NDP TOZD z Zakonom o preprečevanju omejevanja konkurence.

3. Predlagatelji nujne seje Odbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide predlagamo, da na nujno sejo odbora povabite:

- ministra za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Republike Slovenije, Luko Mesca,
- ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo Republike Slovenije, Matjaža Hana,
- glavno inšpektorico Tržnega inšpektorata Republike Slovenije, mag. Andrejo But,
- v.d. Glavnega inšpektorja Inšpektorata za delo, Luko Lukića,
- v.d. Generalnega direktorja FURS, Petra Gruma.

Jelka Godec

vodja poslanske skupine SDS

4. Priloge, dostopno na:

<https://www.zurnal24.si/slovenija/komentarji-in-kolumne/namesto-placila-delavcem-nekaj-glav-solate-od-drzave-pa-subvencije-394874>

<https://nova24tv.si/slovenija/aktualno-slovenija/plantaznik-kordis-oglasila-se-je-sestra-fanta-ki-je-obdeloval-njivo-tam-se-izkorisca-mlade-in-to-ni-hobi-to-je-sluzba/>

<https://siol.net/novice/slovenija/kordis-lazno-obljubljal-zaposlitve-s-socialnim-podjetjem-do-drzavnega-denarja-video-590080>

<https://siol.net/novice/slovenija/bo-kordis-po-priznanju-lazi-odstopil-mesec-in-inspekcija-molcita-590207>

<https://www.24ur.com/novice/dejstva/socialno-podjetnistvo-brez-zaposlenih-in-kako-zadrzati-rogljica-v-sloveniji.html>